

Any XVII

Barcelona 3 Mars de 1904

SETMANARI CATALÀ

10 CENTIMS lo número

Com qui regala un confit
 ó un' ametlla d' Arenys grossa,
 'ls regalo aquesta mossa.
 ¿'Ls agrada? ¡Bon profit!

SF

De dijous á dijous

L'atenció del mon en pes, se conclou avuy dia á las terras de 'l Japó, teatre de la guerra entre 'ls rusos y japonesos, que 's trovan invadits els seus terrers, tan bont punt nascuts á la civilització moderna.

Perque 'l Japó ensemps que la Xina, son els imperis mes antics del mon.

Son 'ls japonesos, gent de cara esgroguehida, — com que pertanyen á la rassa groga que te á l' Assia sos fonaments. — ulls xichs, entravessats y caminar menut com lo de las perdús, enginyosos y pacients, trassuts y sobris, fins á tal punt qu' arriba á semblar mentida.

La totalitat del imperi, 's compon després de tres grans islas, que 'n semblan continents, de passa de 3850 islas, més petites, esbarriadas p' els mars del Japó que ve del xino Japen, que vol dir terra del Sol Ixent; Marco Polo l' anomena Xipangu.

La mes gran de totas sas islas, que diríam la principal, anomenas Ninnou, Imperi del sol; te 1500 kilòmetres de llarch y uns 360 d' amplaria, erizada de montanyas volcánicas, que per tot arreu traühen flamas y fum, contants hi mes d' una dotzena de cràters en ignició, que en donan al paisatge l' aspecte fantasiós qu' estém acostumats á veurer pintat als paissos de vano.

Lo mes imponent d' aquets volcans, segons escriuhen els geógrafs japonesos, — que son uns trunfos, — es lo de Tusi-Yama, que li contan 4000 metres d' alt. Lo de Nka-Yama colcat al bell mitx de l' isla, també es molt grandíós essent las costas de tals islas d' un rocám esferehidor, batut per las onadas d' un mar, gayre bé tempestuós sempre, com qu' hi bufan fermes 'ls huracans.

Com que 'l japonés es tan treballador, y es aquella terra tan poblada, qu' hi son la gent com á moscas, ha tret de son ingrát terrer, sotraquejat tot sovint per soterranis terra tremols, un gros partit, cultivant las valls y fondoladas solcadas per un sens fi de riuets, com un vert jardí De temps molt antics, han aprofitat 'ls japonesos las corrents de sas ayguas, per forsa motriu, enginyantse aparatos primitius, práctichs y sútils, qu' ara venen desterrant y substituint per turbinas modernas y rodas hidràulicas potentas .. fillas per aixó, dels primers motors de mambú, que toscament s' enginyavan.

Las tempestats son terroríficas al estiu; talment sembla que la terra s' badi y que 'l mon s' enfondri; mes això 'ls reporta 'l benefici de las plujas que fecondan la terra, que 'ls japonesos son destres en colgar d' abonos que la fan tornar productiva; trassa ben seva qu' han fet coneixer y adoptar per tot lo mon.

Els rius de aquesta terra, portan l' or en sas arenas, que las donas y quitxalla trian de grá en grá jvés si son pacients! trovantsen ab tal abundor que 'l «M kido» tenia de l' antigor lleys posadas posant hi tasa á fi y efecte de que no minvés l' estima del metall preciós. A a com ara ja no deühen ser necessarias.. perque no 's trova or en lloch del mon, ni menos al Japó.

La plata y coure, dos quartos del mateix; l' argent viu y lo ferro donan grans varietats als mineralogistas; la sofra s' hi trova á carretadas com las turbas y carbóns de pedra que n' hi ha montanyas senceras Els manantials d' ayguas sulfurosas, fredas y calentas, ixen per tot arreu, sent els japonesos los primers de reconeixer sas virtuts prolíficas y d' aprofitars' en per curar sas malalties de la pell.

Tals tons d' «bindó» son explotadas ab els avensos mes novells, com á la nació europea mes avensada, produhint rendas fabulosas á l' Estat qu' es poderós perque fins ara, tot ho ha tingut abassegat lo «M kido».

*
**

També son 'ls japonesos artistas fantasiosos y literats essent lo poble que mes fidelment s' assimila ab sos quèntos y rondallas, que son tradicionals y creühen verídichs com cosa de fé.

Un d' els grans estanys s' anomena Oitz ó Bivano-Umi, de quin en surten dos rius, l' un que se 'n va cap á Miako y l' altre cap á Osaka. Aquest estany d' aygua te uns 400 kilòmetres de llarch y d' ample sols uns 100 kilòmetres vorejant sas ribas mes de 3000 pagodas qu' han fet tornar cosa sagrada la florida vall que l' envolta.

Diuhen las fantásticas llegendas del Japó, qu' aquesta llacuna s' formá una vesprada, després d' un terratremol tan fer, qu' esfond á la terra que 'n cobreix, aixecant la montanya vehina de Jusi-Jama, fins á tocar lo cel, traspasant 'ls nuvols.

Ara cundeix també la impietat per aquells terrers y van per terra ab las vellas creencias dels japonesos antics sas historias y preocupacions.

Desde que 'l barret de palla y l' americana d' els europeos, cobreixen lo cap y espatllas d' aquella gent, arreconant sos trajos brodats d' or tan tradicionals .. ja ho siben que tot son quèntos y falornias.

Els protestants inglesos fan ara gran forrolla, haventne constituit veras missions per catequisar los nombrosos pobles d' aquellas terras, ab resultat molt afavorit.

*
**

Una de las costums més típicas del Japó, es la d' envenar els peus á las criaturas, d' una manera enginyosa y expressa qu' ells tenen per produhir aquesta deformitat qu' aquí diríam peus de pinya y que en aquellas terras constituheix lo millor ornament de la persona y es un títol de bon gust y distinció. Aquesta operació que sufreixen las criaturas de las més ricas familias, no la comensan al naixer un infantó com molts se creühen, sino quan te cinch ó sis mesos, constituhint en las donas sobre tot, un dels mellors atractius de sa hermosura, encar que las privi de caminar bé y depressa, y sia causa de grans malalties que soportan ab resignació. Allí tenen els peus per cosa lletja y anti-estética y solz ment la gent pobre, que no tenen per gastar ni poder entretenirse, 's deixan creixer els peus.

Menjan l' arrós, ab uns «palillos» com una mena d' escuradents, fantlo saltar del plat á la boca ab una lleugeresa tan expressa, que per nosaltres constituheix un espectacle divertit lo mirar com un ja-

ponès mascle ó femella, 's menja l' arrós.—Fan equilibris perfectes ab facilitat pasmosa.

S' asseubhen á terra, son grans nadadors, que de petits ja 'ls fican á l' aygu; son salamers y portatius en son parlar; van afeytats de mitx cap y portan quá; quan saludan son tan reverenciosos que 'l cap els toca á terra; portan sempre vano y lo mouhen ab destressa homes y donas... son trempats, aixerits y ditxaratxeros, com els de la comedia; mes aixó ho van perdent.

Ningú 'ls passa la ma per la cara en 'l art de polir y decorar la porcellana com vers artistas, y son ells els primers que van ideyar l' enmotllar lo Kaolí—que tenen montanyas senceras—y «Sevres» y «Limoges», no haurían produhit sas bellas obras d' art, si no ho haguessin aprés dels japonesos.

Van inventar lo fer ponts y ara encara 'ls fan de canyas.

Los brodat d' or y sedas, son escampats per tot arreu y ben volguts per tothom, constituhint obras mestres 'ls clásichs mantóns de Manila que s' usan aquí; la moda may passarà... y d' allá venen.

* * *

Per acabar y deixant molt al tinter.

Tant com sembla morta la Xina per la civilisació, ha arrelat fonda y ferma entre-mitx dels japonesos, qu' han sofert una revolució moral y política, abarcant del Emperador al darrer vasall, que 'ls fa la gent superior de l' Assia, qu' han de dominar, pero res mes.

Un génit enterch y mascle y una ideya llibera', els acosta als Europeus.

Sa llengua sabia, es l' antich xino y sos signes alfabétichs, s' assemblan als dels xinos, que foren 'ls més civilisats en la velluria; pero 'ls japonesos designan lletras y no paraulas senceras. Els xinos no saben llegir un llibre japonés, mentres qu' aqueis per poch, instruits que sían, entenen tot lo xino.

Fam com nosaltres els catalans, qu' enteném tot lo que diuhen els castellans y ells casi may ens entenen.

CALIXTE PÍ Y XARAU.

Quadret d' hivern

Las sombras de la nit van extenentse y adorna 'l firmament, un gran estol d' estrelas, que forma un conjunt bell, ab la blancor de neu que las montanyas, dos mesos há cobreix.

A dins del Mas dels Jonchs assentats plorann amargament dos vells; mentres l' hereu fa via, corrent camps á través, dret al poble á buscar la medicina, qu' es ja l' ultim remey, que queda per provar, segons la Ciencia ha dit fa poch moments.

Y mentre al Mas ab ansia tots esperan, qu' arriui 'l bon hereu,

el malalt fa gemechs, espaternega, s' acaba per moments.

L' enrotllan la familia de la casa, y conta 'l pobre vell, ab llágrimas als ulls y ab veu plorosa, l' historia del pacient.

Y mentres tots fan d' oll grans alabansas, la respiració pert, s' estira, tanca 'ls ulls, tres cops badalla, y queda mort en sech.

Lladruchs d' un gos anunciant que torna del poble, 'l bon hereu; que ve ab la medicina, corrent camps á través.

El vell surt al portal y quan l' ovira, plorant amargament, li crida ab veu planyívola; ¡no corris! que 'l ruch'... ¡ja es mort, fill meu!

NOY DE LA SAL DE PREMIÀ.

À un noy que ve á Portugal

I

Quan passis la frontera portuguesa y vegis allunyars' la pobra Espanya, lo teu cor sentirá una cosa estranya; mixte de dol, de pena y de tristesa. Y dirás un adeu ab gran fermesa al últim plá y á l' última montanya de aqueixa patria que ab tan fera sanya devoran la desditxa y la pobresa... Mes ay! que 'l trist adeu que donará ton cor en aquell día, no tindrà lo dolor, la anyoransa y la amargura, que te l' ultim que llansa l' emigrant quan guiat pel destí marxa buscant amor ó llibertat, vida y ventura.

II

Un jorn, ja fa deu anys plé d' anyoransa també aqueixa frontera vaig cruar, rendit per la tristor, fart de plorar y minat per la pena y la recansa. Lo meu destí sols era la esperansa, lo meu anhel ben noble, treballar, y ma ambició ben poca, respirar ayres de llibertat y de bonansa. Y al deixar eixa terra tan preuhada pero ingrata per mi ¡Oh patria amada! mon cor va sanglotar un trist adeu... un adeu que va corre ab forsa estranya camps á través, endins, endins d' Espanya al terrós catalá, que n' es el meu.

EMILI REIMBAU PLANAS.

De resultas d' una
disposició
gubernativa

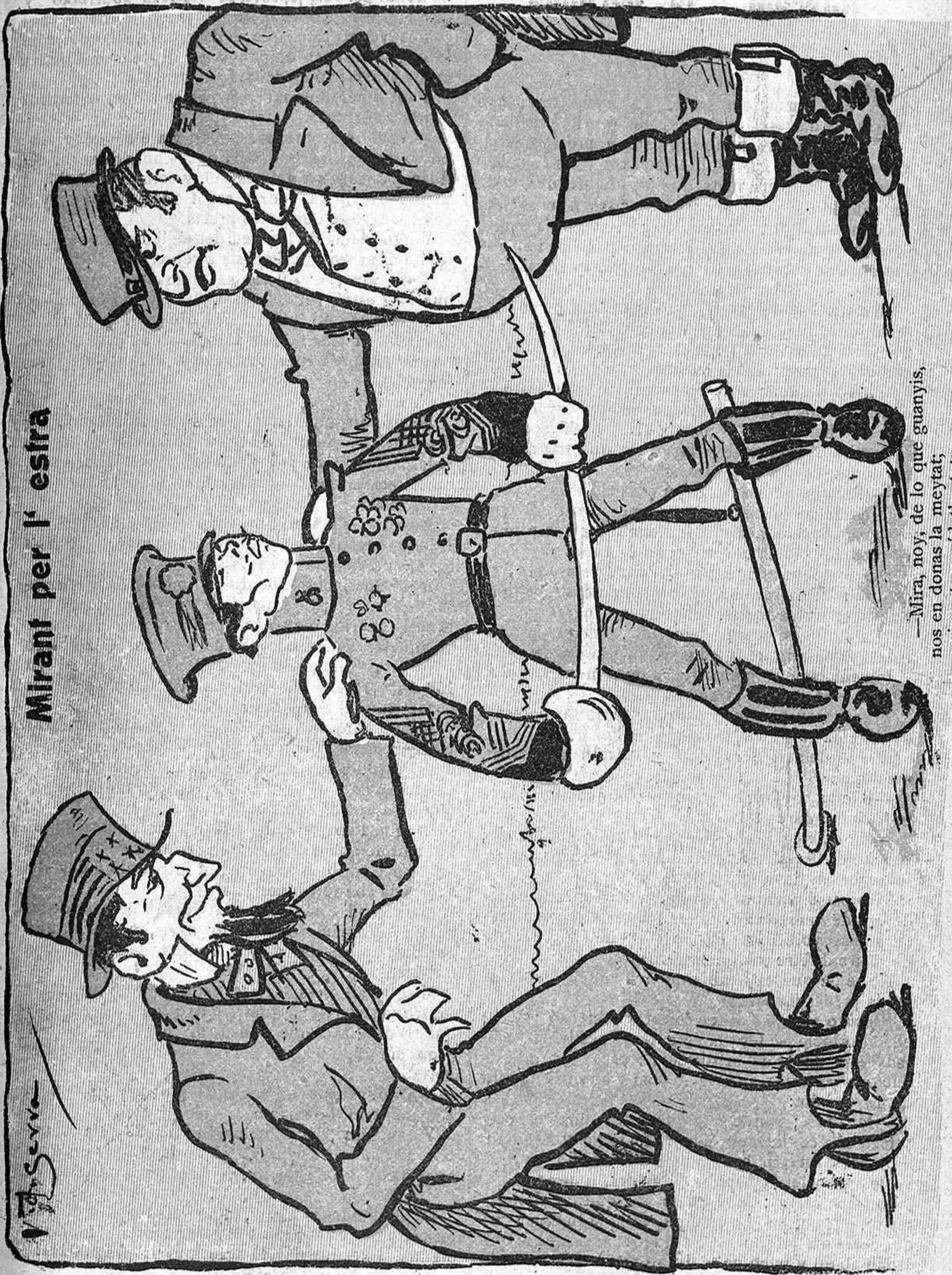

Caras d' H

— Que m' ampari li demano;
miri que 'm trovo molt mal;
¡caritat per una *estrella*
del Palacio de Cristal.

Mirant per l' estra

V. Serra

—Mira, noy, de lo que guanyis,
nos en donas la meytat,
y si perts, quédatho tot:
ipren la bona voluntat!

Buscant... la perduda

CADA vegada que sentia als meus companys de dispesa, contar las mil y mil aventuras en las que figuravan com a protagonistas, sentia una certa enveja dintre el cor y els considerava molt més espavilats que jó, porque tot alló de seduhir donas y lograr d'ellias "uns favors" no més que ab lábia, com ells deyan, no sabia explicar-m'ho y de veras creya que tenian un poder mogut á un dó sobrenatural que 'ls ajudava en sas conquistas.

Encantat me deixavan cada vegada que m' en contavan una de nova y may tant com allavors, vaig adonarme de lo molt ignocent que jo era, ja que de conquista no n' havia fet cap, y la vritat confesso que hasta 'm donava un cert orgull l' estar entre aquells guapos y favorecuts galants que 'n donavan deu á acabar á dotze al mateix «D. Juan Tenorio».

Sentintlos contar ab la forma en que lograven á las donas, un dia vaig dirme:

—¿Per qué no has de fer tú com ells?

Y desde aquell dia, vaig tirar-me al carrer, com vulgarment se diu, disposat á enganxar á la primera cándida paloma que se 'm posés á tret.

Dos dias feya que 'm passejava pe 'ls carrers més céntrichs de Barcelona, donant miradas incendiarias de tórt y de través, sense haver lograt que cap huri, s' hi fixés, quan al tercer dia, una que 'n vaig trovar al passeig de la Aduana, vá guinyarme.

Inmediatament vaig correr á posarme al seu costat, pensant, aquesta ja ha caigut.

Várem travar conversa y jó, ni tonto ni peresós, desseguida vaig anar de dret al bulto.

Ella vá deixarme explicar y quan haguí acabat, me digué:

—Bueno; conforme estich en lo que dius pro te 'n farás dos duros.

—Malo; vaig dirme; no es pás aixó lo que buscas; y sense dirli cap mes paraula, vaig deixarla estar, sense fer cas de la rebaixa que 'm preparava.

Li ro passeig amunt y quan era poch mes ó menos devant de la estatua de Colón, passa pe 'l meu costat una senyoreta mes hermosa qu' un sol y deixant un rastre d' esencia que retornava.

No sé porque vá semblarme que aquella tenia de ser la predestinada.

Procuro posarme al seu costat y comenso l' atach; ella al principi se feya la desentesa, mes luego, cansada sens dupte de sentir-me; fletxada per mas seductoras paraulas, se para en sech y girantse de cara en mi, me diu:

—Miri jove; ja que veig que 's tan amable, vaig á ferli una confidencia, que no he fet may á ningú, pró, com que m ha simpatisat y confio en que vosté á mes de no dirho se 'n valdrá, li diré:

Jo, soch casad; mos ra es per qüestió d' interessos, m' uniren á un home vell que lo únich bó que tenia era las dobles de quatre; tres anys fa que estich ab éll y puch he 'n dir ab tota la boca que de casats no mes ne tenim que 'l nó; vivim en l' actualitat molt malament, porque éll, tot lo dia está fi-

cat al Eden Concert entre las francesas y no 's cuida de mi per res; jo, sola, la vritat m' aburreixo y desitjant estich, trovar algún jovenet que 'm fassi companyia els ratos que 'm deixa sola, èll, que es tót lo dia; si vosté s' empenya en distreurem, tindrè molta satisfacció en rebre sas visitas.

Y tot dihentme aixó, vá posarme una perfumada tarjeta á las mans.

—Aqui té las meas senyas, y are li prego que no 'm segueixi porque com que 's hora de sortir del Eden (eran las set del vespre), y com ja li he dit, el meu marit hi vá, podria ser faci de veurers y ja compren vosté que no es precis.

Vingui demá de las deu del mati en amunt que á to' hora 'm trovará disposta á rébberlo.

Y dit aixó, m' allarga sa enguantada maneta, la que vaig estrenyer ab efusió, llençant un fondo sospir, y pujá en un tranvia dels que van del Arch de Triomf á Atarassanas, deixantme ab un pam de boca oberta mirantla com marxava y ab la tarjeta á las mans.

Excuso dir, que del que m' havia passat no vaig dirne ni una paraula als meus companys de dispesa y desde aquell dia ja vaig considerarme igual á élls, no estranyantme, com avants, al sentirlos explicar conquistas.

Aquella nit, tampoch vaig poguer dormir, recreantme mentalment ab las abultadas y macissas formas de la víctima en perspectiva.

Aixis que va ferse de dia, saltó del llit y comenso á hermossejarme interior y exteriorment, porque la bella querida me trovés apetitós y decent, passant en aquesta feyna un parell de horas; esmorzo luego y tot xano, xano, vaig dirigir-me al carrer de Pelayo 158 - 1er - 1^a, siti ahont vivia ella, segons resava la tarjeta que m' havia donat.

Arrivo alli y pregunto al porter si efectivament vivia al primer pis, primera, una senyoreta que 's deya Matilde; contestantme afirmativament, pujo l' ample escala y dono dos truchs á la porta, palpitantme el cor d' emoció.

Vingué á obrirme una criadeta molt mona y preguntantme que desitjava, després de haverli dit que volia parlar ab la senyora, m' introduhí á una sala adornada ab molt luxo.

Mentres m' estava encantat mirant uns preciosos cuadros báquichs que alli hi havia, me sento una garrotada á la esquena y á darrera de aquella una infinitat.

Me giro ab prestesa per veurer qui 'm pegava y 'm trovo rodejat de quatre criats y un senyor jove que 'ls dirigia, el que, quan m' haguéren estovat prou, me digué agafantme y acompanyantme á la porta:

—Aixó, porque aprenhui de modos y no 's fiqui allá ahont no 'l demanin.

Y donantme, per apoteosis final una solemne puntada de peu als darreras, que 'm feu baixar els grahons de quatre en quatre, tancá la porta del pis.

D' aquell dia en avant, ja no vaig pensar més en fer conquistas y quan els meus amichs ne contavan alguna, aixis que havian acabat, jó 'ls preguntava:

—¿Y no váreu réb er?

J. VILA ORTONOBES.

La expulsió d' Adám y Eva

Com que Adam gastava son,
Eva el distreya, y es clá,
fins hauria fet pecá
al home més sant del mon.

Vivian tranquils, distrets,
y matavan las estonas
fentse caricias tan bonas
al devant dels aucellets.

que aquets, extassiats, cansóns
al vent llensar no gosavan:
silenciosos escoltavan
aquell concert de petóns.

Voltats per fonts deliciosas;
alfombrat tot de flors bellas;
y per sostre las estrellas
y per já s lliris y rosas.

No ho diu la *Sagrada Historia*;
pero jó asseguro aquí
que Adám y Eva ans de morí
havian já vist la GLORIA.

Un dia, Déu, parlant clá
els digué:—«No arméu camorra.
«Amos sou d' aqueixa TÓRRA;
«pero no val á badá».

«Vull dir que no siguén ruchs;
«tú, Adam, sobre tot qu' ets home
tastau tot menos la poma,
«que las pomas tenen cuchs.

Y esculpint en la memòria
d' Adám y Eva el *bando* aquell
cubert d' or ab rich mantell
desparagué envers la GLORIA

Lo que vá passá no ho sé,
y si ho sé, no ho vull di. ...
pero Adám se vá enflaquí,
y Eva no 's trovava bé.

Ab la cara ploranera,
y el remordiment al cor,
ella 's tapá per rubor
ab un pampol de figuera.

Y el pòbre Adám.—;Siguém bra-
«(esclamá a) ulls entelats): (vos,
«per esborrá 'ls méus pecats,
'm compraré un tapa—rabos:

«qu' es molt trist que las nacions
«admirin las pantorrillas;
«puig tú vás sense faldillas,
«y jó sense pantalons.

Y fentlos passá la porta
d' aquell *Edén*, digné Déu:
—;Héu desobehit má véu!
«teniu já l' ànima morta!

«Anéusen d' aquí, y si l ayre
«un *catarro* os fá agafá,
«allá hont faréu cap, demá,
«vos enviaré un drapayre.

¡Prou ploravan; prou glatian!
¿Ab qué havian delinquit?
Es alló . . ¡Bé! *Estava escrit*:
Fins los aucells ho *sentian*!

¡L' anatema fou complert!
¡El cástich terrible, horrendo,
¡Fóu un *desohuci* tremendo!
¡Més sech y árit que el desert.

Si llágrimas lo pesar
arrenca del dolor viu,
ells váren fer vessá el riu
á forsa de tan plorar.

Més Déu ab cara tranquila
digué á un ángel: —Posa aquí
un papé que digui aixi:
— *Este jardin no se alquila.*

Despullats, tots dos confosos,
avants de marxar, plorant,
á doll llágrimas llensant
los ulls d' Eva vius y hermosos

Se dirigiren tristíssims,
impregnats de poesia,
vers aquells rosers que un dia
vejeren brotá hermosíssims.

Quan els aucells sas cansóns
al vent llensar no gosavan
perque, pobrets, escoltavan
aquell concert de petóns.

Y recordant tot aixó,
—Anemsen.—Eva digué:
«Jo sense tú; que faré,
«Adam? si nostre Senyó

D' aquí ens treu, ell tal vegada
té la culpa tot fent broma
de que 'ns menjéssim la pmoa
y de qu' estigués corcada.

¡Anemsen pel mon solets!
¡ELL es amo y fá el que voll!

Sols sento que surt el sol
y vás sense calsetets.

Y el pòbre Adám tremolant
y dantli petóns á munts,
li digué:—Demá es dilluns:
cómpramen uns als *Encants*.

Y aqui la compassió meva
m' obliga á dir cal lector
que protesto ab tot mon cor
de LA EXPULSIÓ DE ADÁM Y EVA.

MARCELINO SANTIGOSA

Fra cament

Me preguntan unas nenas,
—amigas ja d' uns quants anys,—
per qué sempre que las trovo
me las miro tant y tant
d' una manera, que sembla
que me las vulgui menjar.

¿No atinéu lo per qué, nenas,
d' aquest modo de mirar ...
Donchs escoltéu dos paraulas
que á esplicarho breument vaig.

Els moments que jo mes goso,
son mentres puch contemplar
l' hermosura de las caras
de las nenas de ma edat,
qu' es quan sens' escepció totas
son, per cert, angelicals.

Quan ne passen unas quantas
d' alegres, pe 'l meu costat,
me las miro fent la riälla;
moltas de mi no 'n fan cas,
algunas se ruborisan
y humils abaixan el cap.

mes n hi ha d' altrás, atrevidas,
que al mirarlas jo ab goig gran
sa vista á terra no abaixan,
soch jó qui l' haig d' abaixar.

Quan á vosaltras vos trovo
també vull gosá un instant
contemplant las vostras caras.

¿Per qué no? Si son igual
que las demás, jovenetas
totas de la meva edat
y hermosas mes que la Lluna
á la nit il·luminant.

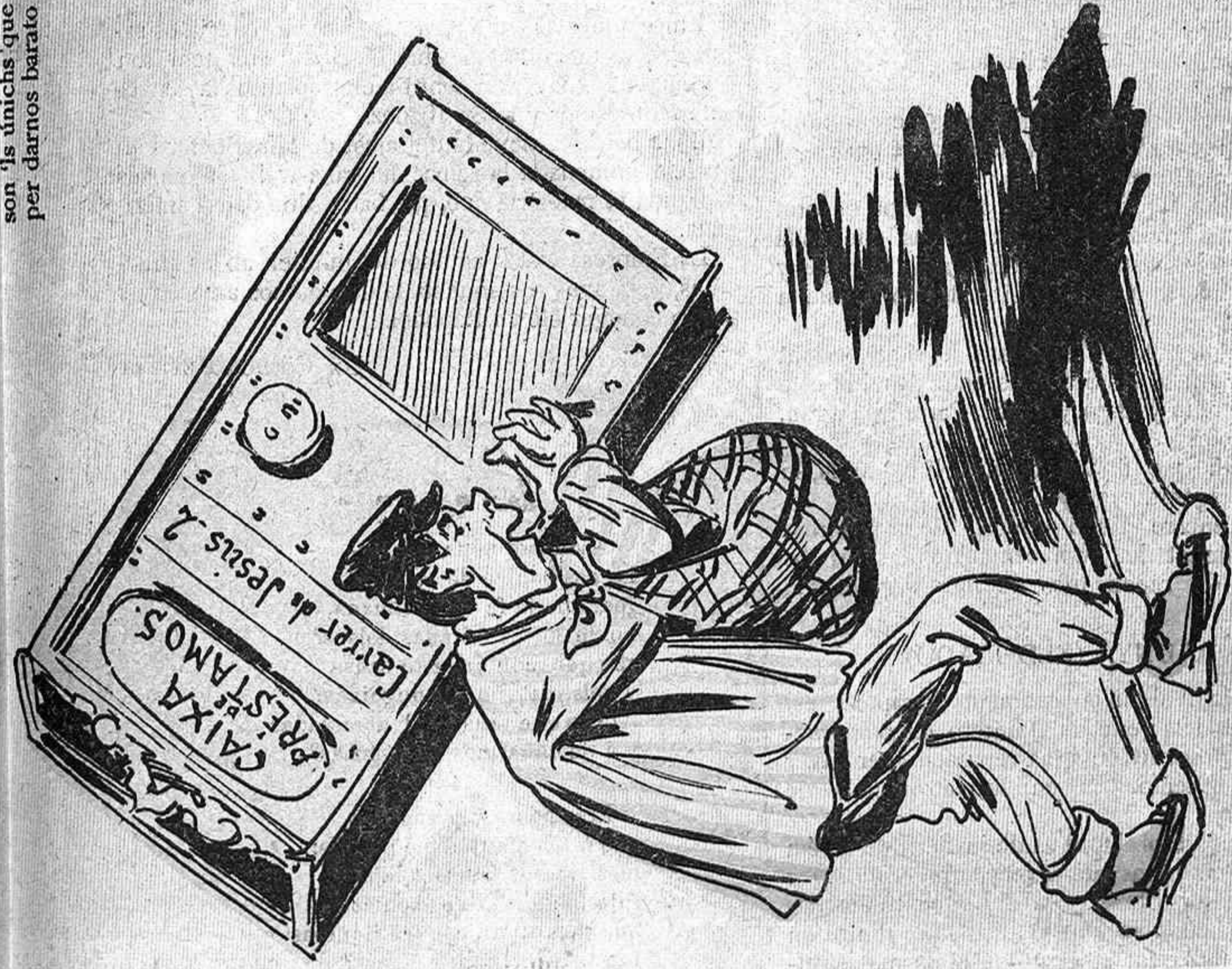
Y á mes, cre h que tinch motius
per podé 'us aixís mirar,
quan penso que de vosaltras
á una li vull confiar
mos secrets; vull oferirli
mon amor, y ara entre tant
inspecciono la que pugui
estimarme ben formal.

Veus' ho aqui explicat, ninetas,
—y ara no ho estranyeu pas,—
perque sempre que jo us trovo
la vista 'us haig de clavar
d una manera que sembla
que 'us vulgui á totas menjar,

A. RIBAS LL.

L' Odón, el Rivas y el Zurdo
 en forma de trinitat
 son 'ls únichs que 's desvetllan
 per darnos barato el pà.

Els cacos, tranquil·lament,
 se n' han emportat de Gràcia
 els empenyos de la gent.

—Diu qu' are serém soldats?
 —No ho cregui. Tot son mentidas
 de quatre descamisats.

TEATROS

NOVETATS

Diurne passat hi hagueren dos *bolos* (tarde y nit) posantse la inspirada ópera de Puccini *La bohème*, havent tingut en conjunt molt més acertat desempeyo que la festa anterior, per haverse encarregat dels personatjes Musetta y Rodolfo, la Srta. Grillot y lo Sr. Maristany.

Llástima qu' aquest artista, busqui l' aplauso es-forsant los aguts, quan sab que li han de fallar á causa de la poca extensió de sa veu. Per lo demás, fa un Rodolfo molt apassionat; aixís es que resulta.

Dels demás artistas, be com sempre.

Pera la tarde d' avuy, la Societat Barcelonesa de Concerts que ab tant acert dirigeix lo mtre. Sr. Goberna, anuncia un concert extraordinari que per lo escullit del programa, se pot anomenar de clássich.

En la primera part, hi figura la *sonata* en sol, de Mozart.

En la segona la *serenata* d' Haydn; fuga y aria en do, de J. S. Bach; *andante con moto* de Bocly y lo *minuet* de Schubert.

En la tercera lo quinteto en do op, 29. de Beethoven.

Celebrarém que los distingits professors de la *Barcelonesa de Concerts* logrin l' exit degut, tant moral com material.

TIVOLI

Que ara som en la época del dejuni y del retrahiment en las diversions públicas, ningú ho creuria á jutjar per las *entradas* que ha donat la *reprise* de *Los dos pilletes*.

Per l' éxit que ara ha obtingut, ningú creuria que en anteriors temporadas se n' havian donat unas dos-centas representacions.

Actualment ha sigut presentat ab un nou decorat degut als escenógrafs Srs. Brunet y Pous, que 'ns fá recordar al de 'ls mestres en escenografía Moragas y Alarma principalment en la capital del obra ó sia la rescla del Sena.

L' excusió que s' hi ha donat are, ha sigut bastant acertada, distingintshi las Stas. Llorente, (que hi está molt valenta) Prado y Baró y 'ls Srs. Parreño, Pigrau, Olivé y Estrada.

Al Sr. Nieva que hi desempeña l' Espinilla, lo trovém molt exagerat.

Creym que encare que lo propósit de la Empresa era donar solament deu representacions de *Los dos pilletes*, haurá de repetir mes de *una vegada*, son propósit.

CATALUNYA (ELDORADO)

Per fi, després d' algún aplassament, dissapte s' estrená lo saynete dels germans Quintero *La reina mora*, que venia precedit de gran reputació, per haver sigut l' éxit de la temporada en lo teatro Apolo de Madrid.

Que lo gran éxit obtingut es de justicia, no serém pas nosaltres qui ho negarém, puig *La reina mora* es una de las millors obras que te lo género anomenat *chico* y en que, com potser, cap mes dintre un petit argument hí ha una colecció de tipus magistralment descrits, essent lo diálech sumament espontáni

y graciós, tal com saben tractarlo los llorejats autors dels quadros d' Andalucía.

La reina mora algún quisquillós, potser trovará qu' es una continuació de *La buena sombra*, pero nosaltres creym que com siga que pintan costums de son país, sempre haurán de troverse ab tipos *andalusos* (vulgo embusteros) y sense volguer recordarán sa primera obra.

Concedit aixó y tot, *La reina mora* tant per lo magnífich segón quadro que te, com per la espontaneitat del llenguatge, lo trovém superior á tot lo que s' havia escrit fins are pe 'l género *chico*.

Lo mestre Serrano hi ha colocat alguns números musicals y son tan inspirats y magníficament instrumentats que ab justicia comparteix lo triunfo ab los germans Quintero.

En las melodías de la obra, s' hi recorda al mestre Chapí; no en va lo mestre Serrano es deixepre d' aquet gran músich.

En lo desempeyo no trovém altrás paraulas que dir si no que sigué inmillorable, individualment com en conjunt.

A pesar de tan franch y grandióx éxit, precis es confessar que *La reina mora* no ha entussiasmat. Lo perquè no 'l compreném. ¡Cosas de teatro!

GRAN-VIA

Entre las obras habituales de la casa y que obtenen lo favor del públich, se n' hi han intercalat d' altres de notables y conegudas que son sempre sentidas ab agrado.

Entre aquestas hi figura *La chavala*, que ja es sabut que 's necesitan artistas de *cap d' ala* pera son desempeyo, haventhi sentit molts aplausos la senyoreta Montesinos y lo Sr. Ibañez.

Bona pensada sigué la del ajust de Miss Stafford ab justicia nomenada la reina del cake-walk, ja que es sapiguda la maestría ab que balla dita dansa americana.

La Empresa vist l' agrado del públich ab las atraccions, pera avuy 'ns anuncia la dels gossos amaestrats per lo conegut clown Raphael.

UN CÓMICH RETIRAT

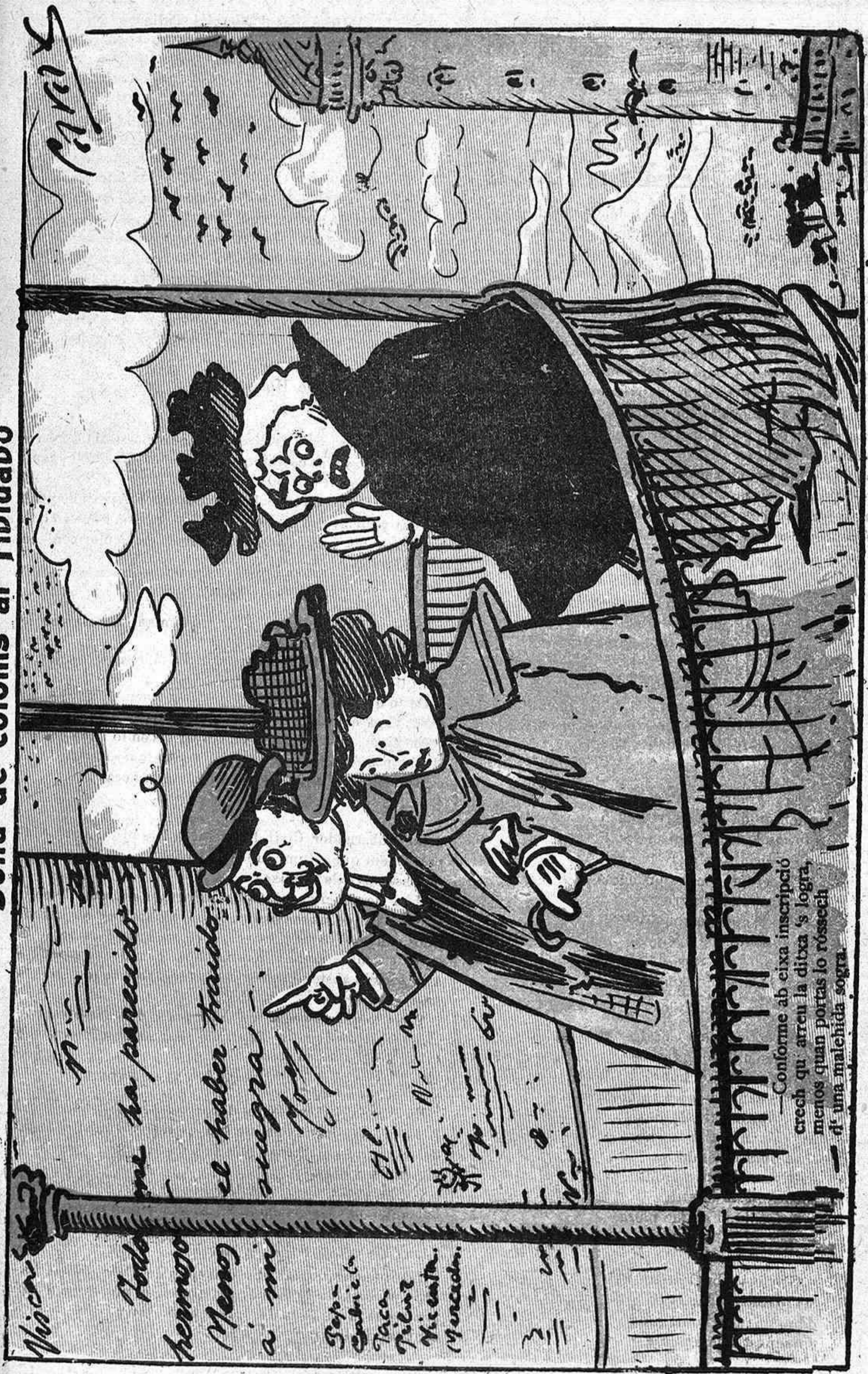
¿.....?

Ascoltam nena bonica,
la mes bonica de totas:
¿per que ja fa una setmana,
no 'm clavas miradas dolsas?
¿Es que mon amor te cansa
y vols matarme á congoixas?
¿Oh es que tens set d' abrassadas
y á demanarme 'ho no gosas?

—
Eras pobra y permetías
que á tas plantas me postrés:
mes are que has tret la rifa
fujes de mi! Ja es ben cert
que mes d' un cop las riquezas
fan perdre 'l coneixement?

RAMPELLS.

Solta de coloms al Tibidabo

No can...
 Podem...
 hermeso
 (Menor)
 a mi

Bepo-
 Gabriel
 Taca
 Pilar
 Vicenta
 Mercedes

— Conforme ab eixa inscripció
 crech qu' arreu la ditxa 's logra,
 menos quan portas lo róssech
 — d' una malehida sogra.

En la filantrópica Societat Cassino del Centro d' Hospitalet del Llobregat, tingué lloch una funció de beneficència al objecte de adquirir fondos per una familia molt necessitada de la mateixa vila. A dita festa hi prengueren part entre altres entitats, las Societats corals "Campestre" y El Llobregat" que cantaren escullidas pessas.

A mes el jove tenor senyor Mitjans, cantá acompanyat á piano y violí per la hermosa Sta. Adela Oliveras y D. Valenti Viñals, respectivament, una bonica composició.

També en dita festa la Companyia Cómich dramática "La Joventut Catalana" representá d' una manera brillantíssima el preciós drama de D. Francisco X. Godo, denominat "El Túnel".

Doná fi á tan benéfica festa lo distingit jove D. Joséph Prats, llegint un discurs de gracias, que per tal acte escrigué nostre antich colaborador. D. A. Cortina Rivera, y que á continuació publiquem.

En nom d' eixa Societat
tinch de dá á la concurrencia
que 'ns ha honrat ab sa presencia
mil gracias per sa bondat.

Ab tal festa hem demostrat
que dintre del nostre cor
tot es virtut, tot amor,
ideas puras y grans,
mes ben dit tots som jermans
quan se tracta del dolor.

Ara, gracias verdaderas
tinch de dá á la senyoreta
tan modesta com discreta:
l' hermosa Adela Oliveras

Es sempre de las primeras
en socorre al desgraciat
per xo 'l nom te conquistat
per s' altruisme y son cor noble
pe 'ls mortals: joya del poble,
y per Deu, el de bondat.

A las Societats Corals
gracias mil dono també
ja que á mes de honrá á Clavé
ab sos cants sempre immortals,
del gran mestre 'ls ideals
segueixen així á tot-hora
y sa obra redemptora
cultivan ab gran profit
socorrent al defallit
y aconsolant al que plora.

Gracias á la Companyia
la «Joventut Catalana»
dono de molt bona gana
en aquest solemne dia.

Puig á mes d' honrá á Talía
sempre d' un modo brillant
te un altre merit mes gran
que á interpretar ve sas obras
y es el de socorre als pobres
de una manera constant.

Gracias dono finalment
á tots quants han ajudat
á eixa obra de caritat
ab lo fruyt de son talent.

D ells lo cor, continuament,
traspúa amor que 's trasmet
á tothom; per xó ha contret
el bell nom d' humanitaria,
de lleal y hospitalaria
la vila de Hospitalet.

Per fi s' ha senyalat dia per pendre possessió 'l nostre Ajuntament de las carreteras enclayadas en aquesta capital y qu ha cedit l' Estat.

¡Bueno! Ara ja no hi cabrá l'excusarse l' Ajuntament ab l' Estat y vice-versa quan se tracti del péssim estat en que 's trovan las esmentadas carreteras, particularment en días de pluja.

¡Bueno!

L' Odón de Buen ha presentat la dimissió del càrrech de Vocal de Comissió de Mataderos

Ab dit motiu hi ha hagut una plaza de *pedi'os*, demanant l' expressat càrrech.

De lo qual pot deduhirsen que 'l Sr. Buen no vol menjar carn y qu' en cambi hi ha molts afamats.

En aquest cas, prefeririam trovarnos en lo lloch del Sr. Buen, peque tant la Comissió de Mataderos com la de Consums, son d' aquellas que tornan á la boca.

Lo Gobernador Civil ha dictat ordres prohibint terminantement que 's fumí en los teatros y que s' obstruheixin los passillos dels mateixos.

Hem de felicitar al Gobernador per aquestas disposicions, y ja que las senyoras nos han donat gust als individuos del sexo barbut, trayentse en las salas d' espectacles aquells sombreroassos e-ferehisadors, hem de correspondre á sa atenció abstenintnos de empudegarlas ab lo fum dels nostres cigarros.

Y per lo que respecta á l' obstrucció dels passillos, creyém acertadíssima la disposició, per anar encaminada á evitar desgracias en cassos d' incendio.

En Blasco Ibañez després d' haverse *barallat* ab lo tinent Alestuey, qui havia demitit son càrrech per anar al camp del honor, ha demanat que fés reposat en lo càrrech l' emetat tinent.

No hi havia necessitat de tal prech, porque per la seva hassanya ja veuran com lo Sr. Alestuey será reposat y ascendit de mes á mes.

Lo diumenge passat uns deixeples de Caco, ó uns lladres, parlant clar y catalá, penetraren en una caixa d' empenyos de la barriada de Gracia, emportantsen una bonica cantitat d' alhajas.

Sembla que dit robo no ha perjudicat á n'ingu més que al duenyo del establiment, ja que las alhajas robadas eran de las destinadas á la subasta per no haverlas passat á recullir á son temps las personas que las empenyaren; pero aquè fet posa á la vista una deficiencia qu' es precis correctir.

¿Per qué no s' obliga á n' aquestas caixas á que tingan de nits un vigilant, ja que 'ls interessos que cobran los permeterian atendre semblant gasto?

Perque si ara 'l robo ha sigut comés verdaderament per gent de fora l' establiment, com ho demostren los objectes robats, demá una caixa poch escrupulosa pot simular un robo per treuren lo corresponent profit.

O posar un vigilant ó respondre del robos.

Dirán que en alguns cassos potser serian los vigilants los, que ...

Tenen rahó; lo millor, donchs, es fer com deyam avants en aquesta terra; lo que s' hagi d' empenyar, véndreho.

*

Tres autors de Madrid se disputan ara la paternitat d' un' obra

Si 'ls escoltan á n' ells tots tres la portaren en ses *amoras entranyas*; pero com que per aquest part no va haverhi llevadora, difícil es trovar qui ha portat al mon aquet fillèt del *género chico*.

No obstant, si 's regirava 'l repertori francès, potser se trovaria 'l verdader pare de la criatura.

Perque nosaltres no hi creyém en bruixas.

Las coincidencias sols se comprenen hasta cert punt;

pero á este extremo llevadas
fins á n' al mes ignorant
demostran, moltes vegadas,
que mols viuhem afanant.

*

Haviam quedat en un número anterior, que 'l japonés es molt trempat, molt aixerit y molt gat; pero fill de Deu, desde que 'ns hem enterat per un periódich d' aquesta ciutat de que la marineria japonesa s' entreté en sos barcos fent mitja, cosa que teni n aquí relegada á las avias, á las minyonas de poch preu y á certa classe d' homes que no mereixen serho, desde que d' aixó 'ns hem enterat, los japoneses han perdut un cinquanta per cent en lo nostre concepte.

Al saber que feyan mitja
hem tingut un desespero,
perque aixó, á dir la vritat,
caballers, no fá guerrero.

*

Vaja que 'ls joves dels cabells á coll y bé, lo barret d' estanya paellas y la pipota, ja deuen estar contents.

Si no ha arribat á Barcelona, ha d' arribar un de aquets dias lo dramaturch que junt ab l' Ibsen, ha girat á molts d' ells lo cervell

Nos reterim al celebre Maeterlinch, l' autor de l' *Intrusa*, l' escriptor qu' ha lograt endevinar lo misteri d' un mon no visible pe 'ls enteniments vulgars.

Per aixó tot aquet jovent de tan pesquis que corra per Barcelona donantse ayres d' artista, ha de estar d' enhorabona, perque podrá veure de la vora al autor que gayrebé es tan célebre com ells en lo de plantejar trenca closcas en lo teatro, ab la única diferencia que las d' en Maeterlinch ab una mica de voluntat y paciencia arriban á entendre, mentres que las de molts *sebalots* no tenen solució possible,

Celebrarém que no hi hagi mes ingressos al manicomi.

*

Ja ho sabiam que 'ls nostres politichs eran tranquils de debó, pero *ni tanto ni tal calvo...* volém dir que tot ha de tenir los seus límits. Figúrinse qu' ara l' espatarrant Montero Rios nos ha fet saber en una *circunferencia* (com diria la nostra portera) donada en lo Círcul de l' Unió Mercantil de Madrid, que 'l tractat de Paris fou una gangassa, de las que n' entran pocas en lliura, per Espanya.

Va comparar l' esmentat trac at ab lo que feren en 1871 Fransa y Alemania, perdent la primera de ditas nacions l' Alsacia y la Lorena.

Y va deduirne, que en las guerras sostingudas en aquets últims temps, la que ha tingut menos perduas—*ojo* ab la paraula—ha sigut Espanya.

¿Que li dirém ara á n' al Sr. Montero Rios?

Que tot aixó 'ns ho apunti en un cap de paper, pera que no se 'ns olvidi.

Y que s' apunti un tanto... per bolero.

*

La veritat es que no guanyém per sustos.

¡Vés qui va ser lo bútxara que va fer correr la noticia de que á n' en Blasco Ibáñez l' haviam enfilat com un cargol en lo *campo del honor*!

Nosaltres encare que no estém gayre acostumats á las oracions, ja l' hi haviam resat una part de rosari per l' etern descans de la seva ánima.

Y no precisament perque siga republicá, perque d' aixó s' en es, fins que s' en deixa de ser, sino perque es l' autor d' algunas novelas que valen la pena.

Es cert que s' ha posat en tela de judici, la originalitat d' alguna d' aquestas novelas, pero hasta acceptant aquesta falta, ho hauriam sentit per ser l' autor de las obras que no la tingan.

Y *nada*; Sr. Blasco, qué 'ns alegrém que no hagi sigut res, recomanantli de pas, que val m' s qu' estigui *entre naranos qu' entre espasas y padrins de desafio*.

CANTARELLA

Pel pa la voldria nena—
frente un forn digué un gepich,
y la fornera, ab mol *xich*
digué: Donchs... *palpis* l' esquena

J. MONFABLIZ

Correspondencia

Blasi: Respecte un dels articles, si vosté no vol compromissos nosaltres, menos. L' altre no está mal, pero l' hauria de retocar trayentli algún xi te verdós. Ah, y si pot ser no usi tinta tan ayguaida.—Pepe de Vilafranca, "A trench d' aubada" es un *xich* incorrecte. Corregeixi algú: vers mal accentuat y mal medit Anirá "Amor perdut"—Rampells: Publicarém l' article.—Antolí Ribot: Ho publicarém.—Un raspós de V; No va.—J. Faiges Canals.—Id.—Caidés: Esta bé.—Mont Trankui: Un altre dia 'l compla ré; avuy no m' es possible.—S Roig; lo mateix li dich.—Jaumet: Anirá P Orni: Faig lo seu apellido, perque lo que m' envia es dolentissim.—P. Serra: Lo dedicar versos a la xicota es una tonteria com quaisevol altra.

LITOGRAFIA BARCELONESA

SANT RAMÓN, 6. - BARCELONA

Prohibicions gubernamentals

—Jo voldria que 'm donguessis...
—No puch concedirho, fill...
¿Que no sabs qu' ara 'l Govern
no permet menjar conills?